

Simone Veil: Keskitysleirien kauhut kokenut Euroopan parlamentin puhemies (1927-2017)

Simone Veil oli juristi, poliitikko ja feministi. Hän toimi Ranskan terveysministerinä vuosina 1974–1979. Veil valittiin Euroopan parlamentin jäseneksi vuonna 1979, kun parlamentti valittiin ensi kertaa suorilla vaaleilla. Hän toimi myös parlamentin puhemiehenä vuosina 1979–1982, ja hän oli ensimmäinen nainen tässä tehtävässä.

Veil tunnetaan Ranskassa ennen muuta abortin laillistamisesta, naisten aseman parantamisesta ja vankien elinolojen kehittamisestä. Hän on laajalti tunnettu myös muualla Euroopassa henkilönä, joka piti yllä toisen maailmansodan juutalaisvainoissa kuolleiden muistoa ja oli sitoutunut eurooppalaisiin arvoihin ja yhtenäisyyteen. Simone Veil herätti ihailua poliittisella ja henkilökohtaisella rohkeudellaan, jonka perustana olivat hänen kokemuksensa keskitysleirivankina.

Nämä traumaattiset sota-ajan kokemukset vaikuttivat siihen, että Veil sitoutui ajamaan Euroopan yhtenäisyyttä koko elämänsä ajan.

Lapsuus ja nuoruus

Simone Jacob syntyi 13.7.1927 juutalaisperheeseen Nizzassa Ranskassa. Hänet ja hänen perheenjäsenensä pidätettiin vuonna 1944 ja lähetettiin natsien keskitysleirille ensiksi Auschwitz-Birkenauhun, sitten Bobrekiin ja lopuksi Bergen-Belseniin. Simone ja hänen kaksi sisartaan selviytyvät hengissä, mutta hänen vanhempansa ja veljensä kuolivat keskitysleirillä. Hän palasi Pariisiin toukokuussa 1945 ja alkoi opiskella oikeustiedettä ja valtiotiedettä. Hän avioitui Antoine Veilin kanssa vuonna 1946.

Poliittisen uran alku

Veil valmistui juristiksi ja toimi usean oikeusministerin, muun muassa François Mitterrandin, neuvonantajana. Vuonna 1970 hänestä tuli Ranskan korkeimman tuomarineuvoston (*Conseil supérieur de la magistrature*) ensimmäinen naispuolinen pääsihteeri. Kun Valéry Giscard d'Estaing tuli Ranskan presidentiksi huhtikuussa 1974, hän tarinan mukaan lähti käymään Antoine

Veilin luona pyytääkseen tätä uuden hallituksen jäseneksi. Veilin kotona hän kuitenkin päättikin pyytää hallitukseen tämän puolisoa Simone Veiliä.

Simone Veilistä tuli Giscard d'Estaingin hallituksen terveysministeri. Pian nimityksensä jälkeen Veil ryhtyi ankaraan taisteluun saadakseen abortin laillistetuksi Ranskassa. Hän onnistui siinä saatuaan kansalliskokouksen opposition tuen, ja aborttilaki tuli voimaan 1975. Sitä pidettiin merkittävänä saavutuksena, ja laki tunnettiin yleisesti Veil-lakina (*la loi Veil*).

Tavoitteena yhtenäinen Eurooppa

Keskitysleirien kauhut nähneen Veilin oli sodan jälkeen vaikea ymmärtää, kuinka jokin Euroopan maa voisi käydä sotaa toista vastaan. Kun hänen poliittinen uransa Ranskassa eteni, hän sitoutui yhä vahvemmin toimimaan yhtenäisen Euroopan puolesta, jossa toisen maailmansodan julmuudet eivät voisi enää toistua. Kun presidentti Giscard d'Estaing pyysi Veiliä puolueensa

kärkiehdokkaaksi Euroopan parlamentin ensimmäisissä suorissa vaaleissa vuonna 1979, Veil tarttui tilaisuuteen.

Hänet valittiin Euroopan parlamenttiin, ja siellä hänet valittiin parlamentin puhemieheksi. Hänestä tuli ensimmäisen suorilla vaaleilla valitun Euroopan parlamentin puhemies ja ensimmäinen nainen minkään EU-toimielimen johdossa. Hän toimi myös oikeudellisten asioiden valiokunnan puheenjohtajana sekä ympäristöasioiden, poliittisten asioiden, ulkoasioiden ja turvallisuusasioiden valiokunnissa ja ihmisoikeuksien alivaliokunnassa. Lisäksi hän oli vuonna 1990 perustetun Saksan yhdistymisen erityisvaliokunnan jäsen.

Euroopan parlamentissa hän toimi myös liberaalien ja demokraattien ryhmän puheenjohtajana ja varapuheenjohtajana. Vuonna 1981 hänelle myönnettiin Kaarle Suuri -palkinto tunnustuksena hänen ansioistaan Euroopan yhtenäisyyden edistämisessä.

Myöhemmät vaiheet

Toimittuaan Euroopan parlamentissa 14 vuoden ajan Simone Veil palasi Ranskan politiikkaan vuonna 1993. Hän toimi valtioministerinä ja sosiaali-, terveys- ja kaupunkiasioiden ministerinä vuoteen 1995 asti. Vuonna 1998 hänet nimitettiin Ranskan perustuslakituomioistuimeen (*Conseil Constitutionnel*). Vuosina 2001–2007 Veil toimi holokaustin muistosäätiön (*Fondation pour la Mémoire de la Shoah*) puheenjohtajana. Vuonna 2005 hän kampanjoi Euroopan perustuslain puolesta.

Simone Veil valittiin Ranskan akatemian (*Académie Française*) jäseneksi vuonna 2008 yhtenä sen harvoista naisjäsenistä. Hänen seremoniallisessa miekassaan on kolme kaiverrusta: 78651 (vanhin numero, joka tatuoitiin hänen ihoonsa Auschwitzissa), ”vapaus,

veljeys, tasa-arvo” (Ranskan tasavallan tunnuslause) ja ”moninaisuudessaan yhtenäinen” (Euroopan unionin tunnuslause).

Brysselissä nimettiin vuonna 2011 Euroopan parlamentin rakennuksen edustalla oleva aukio Simone Veilin aukioksi (*Agora Simone Veil*). Vuonna 2012 Veil sai Ranskan kunnialegioonan (*Légion d'honneur*) suurristin. Kun Simone Veil kuoli 30.6.2017, Euroopan parlamentin puhemies Antonio Tajani kutsui häntä ”Euroopan parlamentin suureksi puhemieheksi, EU:n omaksitunoksi, antisemitismin vastaiseksi taistelijaksi ja naisten oikeuksien puolustajaksi”. ”Hänen viestinsä naisten puolesta ja antisemitismiiä vastaan on edelleen ajankohtainen”, totesi Tajani. Heinäkuussa 2018 Simone Veilin jäännökset siirrettiin Pariisiin Panthéoniin, joka on Ranskan merkkihenkilöiden hautapaikka. Hän oli vasta viides nainen, jolle on myönnetty tämä kunnianosoitus.

Euroopan parlamentin puhemies Simone Veil keskustelelee Altiero Spinellin kanssa vuonna 1981.